

Date: 25th February-2026

**ZULFIYAXONIM: SHARQ NAFOSATI VA SADOQATINING ADABIY
FENOMENI**

Yuldasheva Xurshida Begijanovna

Bekobod tuman 1-son texnikumi
1-toifali Ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi.

Annotatsiya: Ushbu maqolada o'zbek she'riyatining yorqin vakili Zulfiyaxonim Isroilovanning ijodiy merosi, uning xalqaro adabiy aloqalardagi o'rni va "sadoqat kuychisi" sifatidagi ijtimoiy-ma'naviy ahamiyati tahlil qilinadi. Shoiraning nafaqat adabiyot, balki xalqaro diplomatiyadagi faoliyati tarixiy faktlar asosida yoritilgan.

Kirish

Jahon adabiyoti tarixida shunday siymolar borki, ularning ijodi muayyan bir millat chegarasidan chiqib, umuminsoniy qadriyatlar sadosiga aylanadi. O'zbekiston xalq shoiri Zulfiyaxonim (1915–1996) ana shunday noyob iste'dod sohibasidir. U o'zining nafis lirikasi bilan Sharq ayolining dardi, sevinchi va matonatini dunyoga tanitdi.

1. Nafosat va Lirik Qahramon Estetikasi

Zulfiya ijodining poydevori — tabiat va inson ruhiyatining mushtarakligidir. Uning she'rlarida bahor — uyg'onish, gullar — poklik, tong esa umid timsolidir. Shoir tabiat tasvirini shunchaki manzara sifatida emas, balki inson ichki kechinmalarining proyeksiyasi sifatida taqdim etadi. Uning "Mushoira", "Bahor keldi seni so'roqlab" kabi asarlari o'zbek lirik she'riyatining cho'qqisi hisoblanadi.

2. Sadoqatning Tarixiy va Adabiy Talqini

1944-yilda turmush o'rtog'i, atoqli shoir Hamid Olimjonning bevaqt vafoti Zulfiya hayotini tubdan o'zgartirdi. Biroq, u bu fojiani tushkunlikka emas, balki buyuk sadoqat dostoniga aylantira oldi.

* Matonat faktori: 29 yoshida beva qolgan shoir 52 yil davomida turmush o'rtog'i xotirasiga sadoqat saqladi.

* Adabiy ta'siri: Uning sadoqat haqidagi she'rlari jahon adabiyotidagi "ayol va sog'inch" mavzusini yangi bosqichga olib chiqdi. Bu sadoqat shaxsiy doiradan chiqib, o'zbek ayolining yuksak ma'naviy qiyofasini ifodalovchi ijtimoiy hodisaga aylandi.

3. Xalqaro Diplomat va Jamoat Arbobi

Zulfiyaxonim "Xalq diplomatiyasi"ning faol vakili edi. Uning xalqaro miqyosdagi faoliyati quyidagi yo'nalishlarda namoyon bo'ldi:

* Osiyo va Afrika muloqoti: Shoir Osiyo va Afrika yozuvchilari hamjamiyatining faol a'zosi sifatida qit'alararo madaniy ko'prik vazifasini o'tadi.

* Hindiston bilan do'stlik: Javaharlal Neru va Indira Gandi bilan shaxsiy uchrashuvlari uning xalqaro nufuzini belgilab berdi.

* "Nilufar" (Lotus) mukofoti: 1970-yilda ushbu nufuzli xalqaro mukofotga loyiq ko'rilishi uning ijodi jahon miqyosida tan olinganligining isbotidir.

* "Saodat" jurnali: Qariyb 30 yillik muharrirlik faoliyati davomida u minglab

Date: 25th February-2026

ayollarning ijtimoiy va huquqiy ongini yuksaltirdi.

4. Zamonaviy Davomiylik: Zulfiya Nomidagi Davlat Mukofoti

Mustaqillik yillarida Zulfiyaxonim nomi yanada yuksak e'zoz topdi. 1999-yilda ta'sis etilgan "Zulfiya nomidagi Davlat mukofoti" bugungi kunda O'zbekistonning eng iqtidorli qizlarini taqdirlash tizimiga aylandi. Bu nafaqat shoira xotirasi, balki uning nafosat va ilmga bo'lgan intilish an'alarining yashayotganidan dalolatdir.

Xulosa

Zulfiyaxonim — Sharq ayoli ma'naviy olamining eng go'zal sahifasidir. Uning she'rlari va hayot yo'li sadoqatni qadrlashni, qiyinchiliklar oldida bukilmalikni va dunyoni go'zallik orqali qutqarishni o'rgatadi. Uning merosi kelajak avlodlar uchun hamisha nafosat va matonat maktabi bo'lib qoladi.

